

Ministerstwo
Ministerstwo
Sprawiedliwości
Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu

Dariusz Mazur

Warszawa, 22 grudnia 2025 roku

Znak sprawy: BK-VII.0520.536.2025

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **13897** Panów Posłów Michała Wawra, Witolda Tumanowicza i Krzysztofa Muławy *w sprawie przywrócenia wydziałów gospodarczych w Sądzie Okręgowym w Zielonej Górze i Sądzie Okręgowym w Gorzowie Wielkopolskim w woj. Lubuskim.*

Ad 1 i 2

Przesłanki tworzenia wydziałów w sądach powszechnych zostały określone w art. 19 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 334, ze zm.; dalej ustawa).

Zgodnie z ww. przepisem Minister Sprawiedliwości tworzy wydziały oraz wydziały i ośrodki zamiejscowe sądów mając na względzie „potrzebę zapewnienia racjonalnej organizacji sądownictwa, w szczególności przez dostosowanie liczby, rodzaju i wielkości wydziałów do obciążenia wpływem spraw, właściwą skalę etatyzacji, ekonomię postępowania sądowego oraz konieczność prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych, w celu zagwarantowania realizacji prawa obywatela do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie”.

Jednocześnie w zakresie spraw gospodarczych oraz innych spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego, należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw, na mocy art. 20 pkt 3 ustawy Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, może przekazać jednemu sądowi okręgowemu rozpoznawanie ww. kategorii spraw z właściwości lub części obszarów właściwości innych sądów okręgowych, działających na obszarze tej samej apelacji.

Realizacją powyższego uprawnienia jest rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r. w sprawie przekazania niektórym sądom okręgowym i sądom rejonowym rozpoznawania spraw gospodarczych z obszarów właściwości innych sądów okręgowych i sądów rejonowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 2544), zgodnie z którym sprawy gospodarcze oraz inne sprawy z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego, należące do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw z obszaru właściwości Sądu Okręgowego w Zielonej Górze rozpoznawane są w Sądzie Okręgowym w Poznaniu, zaś z obszaru właściwości Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w Sądzie Okręgowym w Szczecinie.

Zlokalizowanie wydziałów orzeczniczych (w niniejszym przypadku – gospodarczych) w określonych (nie wszystkich) sądach okręgowych, zakłada takie rozmieszczanie kadry sędziowskiej, aby wydolność wymiaru sprawiedliwości była jak największa, a rozpoznawanie spraw odbywało się w jak najszybszym terminie, bez zbędnej zwłoki, przy zachowaniu odpowiedniego dostępu obywateli do sądu.

Obecna struktura rozpoznawania spraw gospodarczych na poziomie sądów okręgowych ma na celu funkcjonowanie dużych ośrodków sądowych, w których orzeka wyspecjalizowana w tej kategorii spraw kadra orzecznicza i urzędnicza. Ze względów organizacyjnych, a także z uwagi na potrzebę zapewnienia ekonomii postępowania sądowego, strukturę rozpoznawania spraw gospodarczych ograniczono do największych jednostek sądowych w poszczególnych apelacjach.

W przedmiotowej sprawie należy mieć bowiem na uwadze, że konstytucyjna zasada dostępu do sądu realizowana jest przede wszystkim poprzez zapewnienie sprawnego rozpoznania sprawy przez właściwy merytorycznie sąd, co niekoniecznie oznaczać musi jego fizyczną bliskość.

W rezultacie sprawy gospodarcze na poziomie sądów okręgowych rozpoznawane są jedynie w 21 z 47 sądów, a zatem Sąd Okręgowy w Zielonej Górze ani Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim nie są jedynymi sądami tego szczebla, w których nie rozpoznaje się tej kategorii spraw.

Co istotne, działanie takie nie jest właściwe jedynie dla spraw gospodarczych, podobny mechanizm organizacyjny funkcjonuje w odniesieniu np. do spraw zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych, z zakresu ochrony unijnych znaków towarowych i wzorów wspólnotowych czy w sprawach własności intelektualnej.

W ostatnich latach nie odnotowano wpływu wniosku o zmianę właściwości sądów okręgowych apelacji poznańskiej ani szczecińskiej w zakresie rozpoznawania spraw gospodarczych ani sygnałów, że obecna struktura rozpoznawania spraw gospodarczych w ww. apelacjach jest nieefektywna, co mogłoby stanowić podstawę do wszczęcia prac analitycznych i koncepcyjnych w omawianym zakresie.

Limit etatów sędziowskich w wydziałach gospodarczych:

1) w Sądzie Okręgowym w Poznaniu wynosi:

- IX Wydział Gospodarczy - 10 etatów sędziowskich i 3 etaty referendarzy sądowych,
- X Wydział Gospodarczy Odwoławczy – 9 etatów sędziowskich,

2) w Sądzie Okręgowym w Szczecinie w VIII Wydziale Gospodarczym - 13 etatów sędziowskich i 2,4 etatu referendarza sądowego a zatem są to wydziały o optymalnej wielkości *ergo* w ujęciu organizacyjnym brak jest niezbędnej potrzeby ich podziału poprzez ograniczenie zakresu rozpoznanych w nich spraw.

Ad 3

Ewidencja spraw gospodarczych ogółem w zakresie Sądów Okręgowych:

Wyszczególnienie		Wpływ		Załatwienie		Pozostałość na następny okres	
		I i II inst.	w tym I inst.	I i II inst.	w tym I inst.	I i II inst.	w tym I inst.
2024							
Polska		85 749	59 709	84 830	58 366	41 428	31 532
w tym							
Apelacja Poznańska	SO w Poznaniu	7 132	4 639	7 374	4 940	2 871	2 198
Apelacja Szczecińska	SO w Szczecinie	3 496	2 248	3 660	2 176	1 951	1 321
III kwartały 2025							
Polska		66 700	45 922	65 384	45 895	42 744	31 559
w tym							
Apelacja Poznańska	SO w Poznaniu	5 768	3 691	5 421	3 653	3 218	2 236
Apelacja Szczecińska	SO w Szczecinie	2 842	1 792	2 688	1 756	2 105	1 357

Ad 4

Dane statystyczne z zakresu średniego czasu trwania postępowania sądowego dla spraw gospodarczych procesowych (repertorium GC) od dnia pierwszej rejestracji w sądzie I instancji do uprawomocnienia się sprawy w I instancji (łącznie z czasem trwania mediacji) w zakresie Sądów Okręgowych:

Wyszczególnienie		2024	I półrocze 2025
Polska		20,7	21,6
w tym			
Apelacja Poznańska	SO w Poznaniu	21,2	19,8
Apelacja Szczecińska	SO w Szczecinie	18,1	20,7

Jednocześnie wyjaśniam, że sprawozdania statystyczne sporządzane są z działalności danego sądu zgodnie z jego właściwością miejscową. Zatem mając na względzie art. 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych*, gdzie sąd

okręgowy tworzy się dla obszaru właściwości co najmniej dwóch sądów rejonowych wskazuje, że zakres działania sądów nie odzwierciedla podziału administracyjnego naszego kraju. Dlatego też w przypadku sądów okręgowych nie ma możliwości wyodrębnienia danych dotyczących jedynie spraw rozpoznawanych dla województwa lubuskiego, w związku z czym informacje przedstawione w pkt 3 i 4 niniejszej odpowiedzi prezentują ewidencję spraw będącą w zakresie obszaru właściwości tychże sądów.

Ad 5

Ponowne utworzenie wydziałów gospodarczych wymaga nie tylko formalnego utworzenia wydziałów, co dzieje się na mocy zarządzenia Ministra Sprawiedliwości, ale także konieczna byłaby nowelizacja rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości – w omawianym przypadku rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz zakresu rozpoznawanych przez nie spraw (Dz.U. z 2025 r. poz. 925) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r. w sprawie przekazania niektórym sądom okręgowym i sądom rejonowym rozpoznawania spraw gospodarczych z obszarów właściwości innych sądów okręgowych i sądów rejonowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 2544), co wymaga przeprowadzenia pełnego procesu legislacyjnego właściwego dla tego rodzaju aktu prawnego.

Pokreślić jednak należy, że jakkolwiek czas trwania poszczególnych etapów procesu legislacyjnego wynika z przepisów odrębnych, to termin wprowadzonych w strukturze sądów zmian każdorazowo określany jest w porozumieniu z prezesami właściwych sądów i determinowany jest potrzebą zapewnienia odpowiedniego czasu na dokonanie niezbędnych czynności organizacyjnych.

Łączę wyrazy szacunku

Dariusz Mazur
Podsekretarz Stanu
Podsekretarz Stanu Dariusz Mazur
/podpisano elektronicznie/